

Radboud Universiteit Nijmegen
College van bestuur
Postbus 9102
6500 HC NIJMEGEN

Besluit

Besluit strekkende tot een positieve beoordeling van een aanvraag om accreditatie van de opleiding wo-bachelor Internationaal en Europees Recht van de Radboud Universiteit Nijmegen

datum	Algemene gegevens:	
15 mei 2012	Naam instelling	: Radboud Universiteit Nijmegen
onderwerp	Naam opleiding	: wo-bachelor Internationaal en Europees Recht (180 ECTS)
Besluit	Datum aanvraag	: 8 april 2011
accreditatie wo-bachelor	Variant opleiding	: voltijd
Internationaal en Europees	Locatie opleiding	: Nijmegen
Recht van de Radboud		
Universiteit Nijmegen	Naam VBI	: Quality Assurance Netherlands Universities (QANU)
(#5105)	Datum visitatie	: 7, 8 en 9 december 2010
uw kenmerk	Datum VBI-rapport	: maart 2011
mso/rg/11U.005653		
ons kenmerk	Beoordelingskader:	
NVAO/20121116/AH	Accreditatiekader bestaande opleidingen hoger onderwijs [wo-bachelor] van de NVAO	
bijlage	(Accreditatiekader; Stcr. 2003, 120). Op grond van het toepasselijke Accreditatiekader	
1	wordt een opleiding beoordeeld aan de hand van zes onderwerpen, te weten: doelstellingen	
	opleiding, programma, inzet van personeel, voorzieningen, interne kwaliteitszorg en	
	resultaten.	

Aanvullend:

Op 27 oktober 2011 heeft de NVAO bij de instelling aanvullende informatie opgevraagd ten aanzien van de studielast, het gerealiseerd niveau van de bacheloropleiding en het onderwijsrendement. De informatie hieromtrent heeft de NVAO per brief van 16 december 2011 ontvangen van de instelling en heeft zij bij de desbetreffende facetten in haar oordeelvorming betrokken.

Voorts heeft overleg plaatsgevonden over de uitkomsten van de beoordeling van het cluster Rechtsgeleerdheid op 3 november 2011 (met de visitatiecommissie), 19 december 2011 (met het disciplineoverleg) en 1 februari 2012 (rectoren van de desbetreffende universiteiten). De uitkomsten van de diverse overleggen heeft de NVAO eveneens meegenomen in de besluitvorming.

Uit deze overleggen is de NVAO gebleken dat de opleidingen en de instellingen de hen betreffende opmerkingen en aanbevelingen van de visitatiepanels ter harte nemen. Dat geldt in het bijzonder het studiesucces, dat bij vrijwel alle opleidingen een aandachtspunt is. Ook is uit de visitatierapporten en de genoemde overleggen gebleken dat de opleidingen

Pagina 2 van 10 maatregelen nemen en gaan nemen om de hen betreffende aandachtspunten te adresseren. De visitatiepanels spreken hierover hun vertrouwen uit. De NVAO deelt dit. Om het vertrouwen verder te schragen is met de rectoren van de betreffende universiteiten afgesproken dat de NVAO zal kunnen beschikken over de rapportages van de instellingen in het kader van de af te sluiten prestatieafspraken met de staatssecretaris van OCW. Deze prestatieafspraken betreffen ook het studiesucces van het onderwijsaanbod van de instelling. De NVAO adviseert de instelling om in deze rapportages ook te betrekken de opmerkingen van het panel rond het opleidingsprogramma. Dat is immers in belangrijke mate medebepalend voor het studiesucces.

Samenstelling QANU-panel:

- Prof. dr. J.W. Zwemmer (voorzitter): emeritus hoogleraar Belastingrecht aan de Universiteit van Amsterdam;
- Prof. mr. J.E. Bosch-Boesjes: dean Universiteit of Groningen Honours College van de Rijksuniversiteit Groningen;
- Prof. mr. N. Frenk: bijzonder hoogleraar Aansprakelijkheid en Verzekeringsrecht, Vrije Universiteit Amsterdam;
- Mr. H.F.M. Hofhuis: coördinerend vice-president van de rechtbank 's-Gravenhage;
- Prof. dr. J.W.F. van Tartwijk: hoogleraar Toegepaste onderwijskunde aan de Universiteit Utrecht;
- M.V. Leikin LL.B.: student wo master Privaatrecht aan de Vrije Universiteit Amsterdam;
- Drs. R. Duzijn: secretaris;
- Drs. M. Graas: secretaris.

Bevindingen:

Doelstellingen opleiding

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

De bacheloropleiding Internationaal en Europees Recht beoogt studenten op de eerste plaats kennis bij te brengen van de hoofdonderdelen van het Internationaal en Europees Recht. Daarnaast beoogt deze opleiding studenten in staat te stellen hun kennis toe te passen op juridische problemen, waarbij zij oog hebben voor raakvlakken met andere rechtsgebieden en voor de historische en maatschappelijke context. Dit komt in grote lijnen overeen met de domeinspecifieke eisen op dit gebied zoals vastgelegd in het referentiekader. Afgestudeerden van de bacheloropleiding zijn in staat een oordeel te vormen over vraagstukken binnen het vakgebied met inachtneming van onder andere maatschappelijke en ethische aspecten. Ook de eindkwalificaties op het gebied van vaardigheden, waaronder schriftelijk en mondeling communiceren en het onder begeleiding uitvoeren van een eenvoudig wetenschappelijk onderzoek, corresponderen met de algemene doelstellingen zoals neergelegd in het referentiekader.

Het panel heeft de eindkwalificaties van de opleiding bestudeerd vanuit het perspectief van het niveau. Het panel heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties in voldoende mate aansluiten bij de Dublin descriptoren. Het panel heeft daarnaast waardering voor de explicitering van verschillende kennisniveaus in de opleiding (basiskennis, grondige, gedegen, verdiepte en verbrede kennis). Ook het niveau van de vaardigheden is op een heldere manier onderscheiden. Het panel vindt de door de opleiding geformuleerde eindkwalificaties realistisch en voldoende ambitieus.

De eindkwalificaties van de bacheloropleiding zijn academisch georiënteerd. De opleiding

Pagina 3 van 10 beoogt studenten op een niveau te brengen dat hen in staat stelt om kennis toe te passen op juridische problemen, zich een oordeel te vormen over juridische vraagstukken met inachtneming van maatschappelijke en ethische aspecten en onder begeleiding een eenvoudig wetenschappelijk onderzoek te verrichten. Het panel heeft bovendien vastgesteld dat de afgestudeerden van de bacheloropleiding zonder verdere voorwaarden kunnen doorstromen naar diverse juridische masteropleidingen in Nederland. Daarnaast komen zij in aanmerking voor selectieve masteropleidingen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'doelstellingen opleiding' als voldoende.

Programma

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding sterk gericht is op de beroepspraktijk. Ook wordt in het onderwijs gebruik gemaakt van degelijke handboeken en recente wetenschappelijke artikelen. Het panel waardeert het dat studenten door de essayverplichting bij de hoofdvakken op verschillende terreinen een vraagstelling dienen te formuleren. Het panel heeft evenwel geconstateerd dat er meer aandacht mag worden besteed aan het uitwerken van deze vraagstellingen in een goed onderbouwd betoog. Het panel heeft tevens waardering voor de metajuridische component in de bacheloropleiding. Er is voldoende aandacht voor rechtsfilosofie en rechtsgeschiedenis. Het panel adviseert in de opleiding wel de aandacht voor ethische dilemma's in het curriculum uit te breiden.

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding erin geslaagd is een programma te ontwikkelen waarin de eindtermen gerealiseerd worden. Het panel vindt de opzet van de bacheloropleiding goed doordacht en uitgewerkt. Het panel heeft waardering voor de aandacht die in het curriculum wordt besteed aan reflectieve vakken, waaronder rechtsfilosofie. Het panel wil hierbij wel aantekenen dat de eindkwalificatie die verwijst naar het vermogen ethische aspecten te betrekken in de eigen oordeelsvorming steviger verankerd mag worden in de opleiding. Het panel heeft eveneens vastgesteld dat aan de eindkwalificaties op het gebied van vaardigheden in de drie studiejaar op diverse momenten gewerkt wordt. Het dringt er bij de opleiding op aan hogere eisen aan de bacheloressays te stellen, zodat het verwerven van voldoende onderzoeks- en schrijfvaardigheden in de bacheloropleiding beter gewaarborgd wordt.

Het panel heeft vastgesteld dat het bachelorcurriculum met zorg is samengesteld. Het panel deelt de opvatting van de opleiding dat door het onderwijs in 'lange lijnen' aan te bieden, de verticale samenhang in het programma verstevigd wordt. Daarnaast heeft het curriculum een duidelijke cursorische opbouw, met inleidende vakken in het propedeuse jaar, en daarop voortbordurende verdiepende onderdelen in het tweede en derde jaar. Het panel waardeert het dat er in ieder studiejaar een reflectieve component is geprogrammeerd. Met betrekking tot de bacheloropleiding Internationaal en Europees recht is het panel positief over de presentatie van de vakgroepen aan tweedejaars studenten. Het panel heeft vastgesteld dat studenten hierdoor zicht krijgen op de opbouw van het curriculum.

Naar aanleiding van de gesprekken met studenten en docenten heeft het panel vastgesteld de opleiding goed studeerbaar is. De opleiding kan succesvol worden afgerond binnen de

Pagina 4 van 10 daarvoor gestelde tijd. Voor studenten die behoefte hebben aan meer uitdaging, bestaat de mogelijkheid om deel te nemen aan het Law Extra programma, dat de studielast verzwaaert. Het panel heeft waardering voor de vormgeving van dit honoursprogramma, en is van mening dat dit studenten voldoende afwisseling en uitdaging biedt. Het panel waardeert de combinatie van verdiepende colleges, internationale ervaring en de werkstage binnen dit programma. Het panel concludeert dat factoren die de studievoortgang belemmeren zoveel mogelijk worden weggenomen. Het panel heeft vastgesteld dat studenten veel minder uren per week aan de studie besteden dan van een voltijdstudent verwacht mag worden. Het panel adviseert de opleiding goed te bewaken of het programma voor alle studenten wel voldoende uitdaging biedt.

Het panel heeft vastgesteld dat de kwalificaties waarover studenten die instromen in de opleiding moeten beschikken, formeel zijn vastgelegd en in overeenstemming zijn met de relevante wettelijke eisen. Het panel heeft vastgesteld dat studenten met een vwo-diploma kunnen instromen in de bacheloropleiding en dat de bacheloropleiding toegang geeft tot de masteropleiding. Het panel vindt het positief dat de faculteit zich probeert te houden op factoren voor studiesucces die zijn terug te leiden tot de vooropleiding. Zo waardeert het panel de verplichte taaltoets, die studenten moeten halen om de propedeuse te kunnen afronden. Het panel heeft kennisgenomen van de diverse mogelijkheden die goede en gemotiveerde studenten worden geboden, waaronder het honoursprogramma Law Extra.

Het programma van de bacheloropleiding Internationaal en Europees Recht omvat 180 EC.

Het panel is positief over de lange lijnen die kenmerkend zijn voor het Nijmeegse rechtenonderwijs. Het is ervan overtuigd dat deze lange lijnen meningsvorming en reflectie bevorderden. Het panel heeft waardering voor de zorgvuldige wijze waarop het verplichte werkgroeponderwijs is ingevoerd, wordt gecoördineerd en geëvalueerd. Het panel moedigt de faculteit aan goed te blijven evalueren, in het bijzonder waar het gaat om de verplichte voorbereiding. Ook adviseert het panel om het interactief en kleinschalig onderwijs zo breed mogelijk te handhaven, al realiseert het panel dat dit gezien de oplopende staf-studentratio geen eenvoudige opgave is. Met het oog op de centrale plaats die interactief onderwijs inneemt in de didactische visie van de faculteit, adviseert het panel de faculteit nog meer werk te maken van docentprofessionalisering. Het panel heeft vastgesteld dat het onderwijs in de bacheloropleiding is vormgegeven vanuit een duidelijke visie. De gemaakte keuzes zijn goed beargumenteerd.

Het panel heeft de toetsing binnen de opleiding besproken met studenten en docenten, de formele richtlijnen bestudeerd en tevens een aanzienlijk aantal tentamens ingezien. Het panel komt op grond van deze informatie tot het oordeel dat de eindkwalificaties van de opleiding adequaat getoetst worden. Het panel is van mening dat de bacheloressays op zichzelf waardevolle elementen in het onderwijs van de bacheloropleiding zijn. Tegelijkertijd is het panel van mening dat deze essays in de huidige opzet niet toereikend zijn als eindtoets van de bacheloropleiding. De vijf bacheloressays staan te veel op zich zelf, waarbij de opbouwende lijn in complexiteit en zelfstandigheid en de bewaking daarvan ontbreken. Het eindniveau van de student is op basis van de vijf bacheloressays niet goed te bepalen. De panel beveelt aan om in dit kader het idee van een portfolio verder uit te werken en strikter toe te zien op consequent gebruik van de beoordelingsformulieren, zodat een eindbeoordeling over het geheel mogelijk is. Idealiter wordt dit gedaan door een tweede beoordelaar. Het panel heeft geconstateerd dat de oefenrechtbanken in de bacheloropleiding wel een duidelijke opbouw in moeilijkheidsgraad hebben. Het panel heeft

Pagina 5 van 10 waardering voor het dossier dat studenten voor de oefenrechtbanken bijhouden. Naar het oordeel van het panel is dit een effectieve manier om voortgang van studenten te bewaken en hen gerichte feedback te geven. Ondanks de kanttekeningen die het panel plaatst bij de opzet en beoordeling van de bacheloressays, is het panel van oordeel dat in het programma adequaat wordt getoetst of de studenten de leerdoelen van (onderdelen van) het programma beheersen.

Aanvullende informatie:

Studenten van de opleiding hebben in het eerste jaar gemiddeld 14 contacturen per week. In het twee jaar is dat gemiddeld 14-16 contacturen per week en in het derde jaar 10-12 contacturen per week. Het aantal zelfstudie-uren is gecalculeerd op ongeveer 20 uren per week maar uit studentenmonitoren blijkt dat studenten feitelijk ongeveer 30 uur per week studeren.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'programma' als voldoende. De NVAO stelt vast dat het panel zowel waarderende als kritische opmerkingen maakt ten aanzien van het programma. De NVAO wijst de opleiding specifiek op de punten die het panel maakt met betrekking tot de bacheloressays en het in zijn huidige opzet niet toereikend zijn daarvan als eindtoets van de opleiding.

Inzet van personeel

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft vastgesteld dat het onderwijs voor een aanzienlijk deel wordt verzorgd door onderzoekers die een bijdrage leveren aan de ontwikkeling van het vakgebied. Vrijwel alle docenten zijn gepromoveerd en lid van een onderzoeksgroep. Het panel waardeert de bijdrage van hoogleraren in het eerste jaar van de bacheloropleiding en de betrokkenheid van gastdocenten uit de praktijk.

De staf-studentratio is over afgelopen vier jaar gemiddeld 1:49. Volgens het panel is er voldoende staf aanwezig is om de opleiding met de gewenste kwaliteit te verzorgen. Het panel heeft echter tevens vastgesteld dat de ambitie om het onderwijs te intensiveren en kleinschalig vorm te geven voor een belangrijk deel van het onderwijs (nog) niet realiseerbaar is met de huidige capaciteit aan docenten. Voor de opleiding Internationaal en Europees Recht worden minder contacturen per week aangeboden en kan minder werkgroeponderwijs worden verzorgd, vooral in de laatste fase van de bacheloropleiding. Het panel erkent dat het wenselijk is om te streven naar een gunstiger staf-studentratio,

Het panel heeft vastgesteld dat de opleiding een beroep kan doen op een wetenschappelijke staf die beschikt over de inhoudelijke expertise die nodig is om het programma te verzorgen. Het panel heeft vastgesteld dat docentprofessionalisering niet hoog op de facultaire agenda staat. Het ambitieuze didactische concept van de faculteit, waarin interactief en verplicht werkgroeponderwijs centraal staat, vereist echter wel een specifieke didactiek. Ditzelfde geldt voor het interactief college geven voor grote groepen studenten. Hoewel het panel tijdens het bezoek heeft vastgesteld dat er veel (informeel) overleg wordt gevoerd tussen docenten en binnen vakgroepen, adviseert het panel de faculteit meer sturing te geven aan docentprofessionalisering. Naar het oordeel van het

Pagina 6 van 10 panel zou actief beleid van de faculteit op dit gebied niet uitsluitend gericht moeten zijn op nieuwe docenten en promovendi. Het panel heeft met inachtneming van de aanbeveling met betrekking tot docentprofessionalisering vastgesteld dat de inhoudelijke, organisatorische en didactische kwaliteit van de docenten in orde is.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'inzet van personeel' als voldoende. De NVAO onderschrijft de aanbeveling van het panel ten aanzien de docentprofessionalisering.

Voorzieningen

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft op basis van een rondleiding door het faculteitsgebouw, inclusief het Studeon (studiecentrum) en de faculteitsbibliotheek een goede indruk gekregen van de beschikbare voorzieningen. Het panel is van oordeel dat de opleiding over adequate materiële voorzieningen beschikt die het mogelijk maken om het programma uit te voeren. Uit gesprekken met studenten heeft het panel vastgesteld dat zij tevreden zijn over de beschikbare onderwijsvoorzieningen. Het Studeon en de facultaire bibliotheek bieden hun voldoende werkplekken, en de draadloze internetverbinding functioneert goed. Voor studenten met een functiebeperking worden passende voorzieningen getroffen.

Op grond van de gesprekken met studenten, studieadviseurs en uit bestudering van de informatie in het zelfevaluatie-rapport, heeft het panel vastgesteld dat de studiebegeleiding en de informatievoorziening goed georganiseerd zijn en voldoen aan de eisen die daaraan gesteld mogen worden. Het panel vindt het positief dat de studievoortgang van eerstejaarsstudenten bewaakt wordt en dat studenten worden opgeroepen voor een begeleidingsgesprek in geval van studievertraging. Het panel heeft vastgesteld dat de studieadviseurs een belangrijke rol spelen in de scriptiebegeleiding en in de informatieverstrekking over keuzemogelijkheden. Het panel adviseert de faculteit de beschikbare capaciteit van de studieadviseurs goed te bewaken met het oog op de invoering van het bindend studieadvies.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'voorzieningen' als voldoende.

Interne kwaliteitszorg

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel heeft geconstateerd dat de onderdelen van het programma van de opleiding periodiek en systematisch geëvalueerd worden en dat de opleiding daarbij concrete en toetsbare streefcijfers hanteert. Het panel betreurt het echter dat de vakevaluaties geen ruimte laten voor studenten om op- of aanmerkingen te plaatsen of verbeteringsuggesties te geven. Ook vindt het panel dat er meer aandacht zou kunnen worden besteed aan de evaluatie van vakoverstijgende aspecten in het programma. Het panel waardeert de verschillende gremia waarin de kwaliteit van het onderwijs tegen het licht wordt gehouden en adviezen en verbetermaatregelen worden geformuleerd. Hoewel het panel een brede

Pagina 7 van 10 betrokkenheid bij de kwaliteitszorg op prijs stelt adviseert het de faculteit formele taken, beslisbevoegdheden en verantwoordelijkheden duidelijk te onderscheiden, zodat er meer garantie is voor (tijdige) implementatie van de verbetervoorstellen.

Het panel heeft tijdens het bezoek inzage gehad in de notulen van de Opleidingscommissie en de evaluatieresultaten. Het panel heeft vastgesteld dat naar aanleiding van de uitkomsten van de evaluaties voorstellen voor verbetering worden ontwikkeld en geïmplementeerd. Het panel heeft, op basis van het zelfevaluatie-rapport en de gesprekken met studenten en docenten, vastgesteld dat de opleiding adequaat reageert op signalen dat er verbetermaatregelen nodig zijn. Het panel heeft met instemming kennisgenomen van concrete maatregelen die genomen zijn op basis van evaluaties.

Het panel heeft vastgesteld dat docenten en studenten op de gebruikelijke manier betrokken zijn bij de interne kwaliteitszorg via de Opleidingscommissie (OC), de Examencommissie en de overlegorganen op facultair niveau. Uit de notulen en gesprekken tijdens het bezoek maakt het panel op dat de OC weinig zicht heeft op wat er met haar adviezen wordt gedaan. Daarnaast is de OC naar het oordeel van het panel te bescheiden in haar rolopvatting. De OC zou wat het panel betreft meer op haar strepen mogen staan, zeker wat betreft de terugkoppeling vanuit het opleidingsmanagement over de follow up van haar adviezen. De continuïteit van de studentvertegenwoordiging is naar het oordeel van het panel een punt van zorg. De studentleden worden ieder jaar vervangen en dit komt de continuïteit in de OC niet ten goede. Het panel heeft veel waardering voor het initiatief van de faculteit om twee adviesraden in te stellen. Hiermee wordt naar het oordeel van het panel de betrokkenheid van het beroepenveld gewaarborgd. Het panel heeft ook veel lof voor de exitgesprekken die met afgestudeerden van de opleiding worden gevoerd, waarin ook aandacht is voor vakoverstijgende aspecten. Het panel heeft vastgesteld dat de resultaten van deze gesprekken worden geanalyseerd en vastgelegd in heldere rapportages.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden.

De NVAO beoordeelt derhalve het onderwerp 'interne kwaliteitszorg' als voldoende.

Resultaten

Het panel komt tot de volgende bevindingen en overwegingen.

Het panel komt, op basis van zijn oordeel over de bacheloressays die het heeft bestudeerd, tot de conclusie dat de essays in de huidige opzet niet toereikend zijn als eindtoets van de opleiding. Het panel adviseert de opleiding aan het essay dat studenten in het laatste semester schrijven, meer gewicht te geven. Bovendien moet worden toegezien op het hanteren van de beoordelingscriteria, in het bijzonder op het gebied van onderzoeksvaardigheden en oordeelsvorming. Omdat het panel heeft vastgesteld dat de opleiding erin geslaagd is een programma te ontwikkelen waarin de eindtermen gerealiseerd worden, de opzet van de bacheloropleiding goed heeft doordacht en uitgewerkt en voorts heeft vastgesteld dat de onderdelen van het programma adequaat worden getoetst, is het tot de conclusie gekomen dat studenten van de bacheloropleiding de eindkwalificaties behalen.

Pagina 8 van 10 Het panel heeft kennisgenomen van de rendementen van de bacheloropleiding en van de maatregelen van de faculteit om die te verbeteren. Het panel heeft vastgesteld dat de streefcijfers die de faculteit hanteert realistisch zijn, maar dat de rendementen ver onder deze streefcijfers liggen. Het panel heeft geconstateerd dat de faculteit veel zorg besteedt aan het verbeteren van de rendementen en heeft waardering voor de genomen initiatieven om de studievoortgang van studenten te stimuleren. Het is echter nog te vroeg om een uitspraak te doen over de effectiviteit van de maatregelen, al is het panel positief over de voorzichtige positieve trend die zichtbaar is in de slaagpercentages in het eerste jaar van de bacheloropleiding. De (tussentijdse) toetsing zou dit effect nog kunnen versterken.

Aanvullende informatie:

Op basis van de bevindingen van de kritische zelfevaluatie en de opmerkingen van het panel heeft het faculteitsbestuur een tijdelijke facultaire commissie essays ingesteld met de opdracht om een heldere lijn te ontwikkelen in de opbouw van de essays alsmede zich te buigen over de kwestie hoe een eindoordeel zou moeten worden vastgesteld. In dit kader werd de commissie ook gevraagd ter ondersteuning een digitaal portfolio te laten ontwikkelen. De commissie heeft haar werk inmiddels afgerond en haar advies aan het faculteitsbestuur in een rapport neergelegd. Het bestuur heeft ingestemd met de voorstel en het ter advisering aan de Opleidingscommissie voorgelegd. In grote lijnen kan het advies van de tijdelijke facultaire commissie essays als volgt worden samengevat: Schrijf- en onderzoeksopdrachten dienen vanuit onderwijskundige argumenten over de bacheloropleiding verdeeld te worden.

Per 1 november 2011 is een nieuw studentinformatiesysteem ingevoerd, Osiris. Dit systeem biedt de mogelijkheid een portfolio voor de essays in te richten per student. Het faculteitsbestuur heeft besloten deze mogelijkheid voor dit doel te gaan benutten. Daarnaast heeft het faculteitsbestuur besloten het advies van het panel op te volgen en het laatste essay in het tweede semester van het B3-jaar om te vormen tot een bachelorscriptie

Het panel heeft in zijn rapport geconcludeerd dat de faculteit zich bewust is van de lage rendementen en dat zij op diverse manieren actief en structureel maatregelen implementeert om de rendementen te verbeteren. Zoals in de informatiedossiers ten behoeve van de visitatie al is aangegeven, zijn er de afgelopen jaren een aantal maatregelen genomen met het oogmerk de rendementen te doen stijgen.

De NVAO stelt vast dat in het VBI-rapport en de aanvullende informatie weliswaar uiterst matig maar op zich genoegzaam is gemotiveerd op welke gronden QANU dit onderwerp positief heeft bevonden. Zowel de huidige vorm van de essays als de lage onderwijsrendementen zijn belangrijke aandachtspunten voor de opleiding. De NVAO verwacht dat de reeds genomen genomen maatregelen met betrekking tot de essays worden voortgezet en tevens maatregelen ter bevordering van het studiesucces.

Niettegenstaande deze kritische kanttekening beoordeelt de NVAO het onderwerp 'resultaten' als voldoende. Hierbij weegt mee dat het panel van oordeel is dat de faculteit in voldoende en vertrouwenwekkende mate actief beleid voert om de essays meer gewicht te geven en om de rendementen te verhogen.

Pagina 9 van 10 **Besluit:**

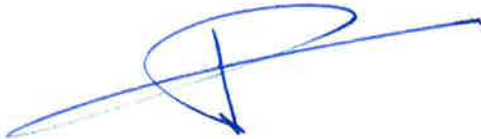
Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Radboud Universiteit Nijmegen te Nijmegen in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 14 februari 2012 naar voren te brengen. Bij brief van 2 april 2012, heeft de instelling van de gelegenheid gebruik gemaakt om te reageren. Dit heeft geleid tot enkele tekstuele aanpassingen.

De NVAO besluit dat accreditatie wordt verleend aan de wo-bachelor Internationaal en Europees Recht (180 ECTS; variant: voltijd; locatie: Nijmegen) van de Radboud Universiteit Nijmegen te Nijmegen.

Dit besluit treedt in werking op 25 juli 2012 en is van kracht tot en met 24 juli 2018.

Den Haag, 15 mei 2012

Nederlands-Vlaamse Accreditatieorganisatie

A handwritten signature in blue ink, consisting of a large, stylized 'R' with a vertical line through it, followed by a horizontal stroke that extends to the right and then curves back down.

R.P. Zevenbergen
(bestuurder)

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Facet	Beoordeling door VBI
		volftjd
1. Doelstellingen	1.1 domeinspecifieke eisen	V
	1.2 niveau bachelor	V
	1.3 oriëntatie wo	V
Beoordeling onderwerp		V
2. Programma	2.1 eisen wo	V
	2.2 relatie doelstellingen – programma	V
	2.3 samenhang programma	G
	2.4 studielast	V
	2.5 instroom	V
	2.6 duur	voldaan
	2.7 afstemming vormgeving en inhoud	V
	2.8 beoordeling en toetsing	V
Beoordeling onderwerp		V
3. Inzet personeel	3.1 eisen wo	V
	3.2 kwantiteit personeel	V
	3.3 kwaliteit personeel	V
Beoordeling onderwerp		V
4. Voorzieningen	4.1 materiële voorzieningen	V
	4.2 studiebegeleiding	V
Beoordeling onderwerp		V
5. Interne kwaliteitszorg	5.1 evaluatie resultaten	V
	5.2 maatregelen tot verbetering	V
	5.3 betrokkenheid medewerkers, studenten, alumni en beroepenveld	G
Beoordeling onderwerp		V
6. Resultaten	6.1 gerealiseerd niveau	V
	6.2 onderwijsrendement	V
Beoordeling onderwerp		V
Eindoordeel		Positief

De facetten krijgen het oordeel onvoldoende (O), voldoende (V), goed (G) of excellent (E), met uitzondering van het facet "Duur" (2.6), waarvoor geldt: "voldaan" of "niet voldaan". De onderwerpen krijgen het oordeel voldoende of onvoldoende